

den enkelte godkendt i Lovgivningen. Vi lader den enkelte beholde saa megen Jord, at han ingen Gene kan have af, at noget borttages; men vi tager saa meget fra ham, som Samfundet har Brug for, og paa denne Jord opretter vi de nye Brug.

Der er navnlig to Formaal, hvortil man søger at tilvejebringe denne Jord. Det første er Havelodderne i Byerne. Jeg behøver ikke her at holde et langt Foredrag om disses Betydning. Tingets Medlemmer er sikkert klare over baade den fysiske og moralske Betydning, de har haft gennem Tiderne og har. Naar jeg ret jævnlig om Søndagen har maattet cykle til den nærmeste Købstad for at komme med Toget, har jeg frydet mig hver Gang, hvad enten det var tidlig om Morgenen eller senere paa Dagen, ved at se Arbejderne komme inde fra Byen med deres Spader og River og, naar jeg senere om Aftenen kom tilbage, ved at se dem i deres lille Lysthus sammen med Familien drikke deres Aftenkaffe. Alle er sikkert klare over, hvilken Betydning det har. Derfor er det ogsaa i allerhøjeste Grad nødvendigt, at man sørger for, at den Udvikling, der har været gennem Tiderne paa dette Omraade, kan fortsættes. Men det sker ret jævnlig, at den private Ejendomsret lægger sin klamme Haand netop paa den Jord, som var egnet til Havelodder, den Jord, som laa mest bekvemt, og som man burde have fat paa. Derfor bør man have en Ret til at afløse den private Ejendomsbesiddelse mod en passende Erstatning og fra Kommunernes Side bortfæste denne Jord til Arbejderne, eller hvem der ellers ønsker Havelodder. Dette Punkt tror jeg ikke vil volde stor Vanskelighed i dette høje Ting. Forholdet er nemlig det, at Princippet i det, baade Ekspropriationsprincippet og alt det andet, har Partiet Venstre paa et tidligere Tidspunkt givet sin Tilslutning, og jeg haaber, at det staar paa samme Standpunkt endnu, saaledes at der i alt Fald om den Ting ikke vil blive nogen Uenighed mellem de to store Partier her i Tinget. Jeg ved ogsaa, at jeg dér har fuld Tilslutning fra det radikale Parti.

Det andet gælder Tillægslodderne. Vi har her i Landet en Mængde smaa Husmandsbrug, der ikke er i Stand til at ernære en Familie. Set fra et Arbejder-

standpunkt er disse Ejendommens Besiddere de allerdaarligst stillede, vi har her i Landet, idet de er henvist til at søge Arbejde ude. De er mere stavnsbundne end den øvrige Arbejderklasse, idet de er nødt til at tage Arbejde paa den Egn, hvor deres Ejendom ligger og derved bliver de tidt af Forholdenes Magt tvunget til at tage imod Arbejde til en Løn, der ligger lavere end den, den egentlige Lønarbejder, der kun har sine Hænders Arbejde at leve af, kan opnaa. Derfor har det den allerstørste Betydning, at disse smaa, indeklemt Lodder — de ligger tidt og ofte indeklemt mellem store Brug, oprettede, som de er, af større Gaardejere eller Proprietærer, for at disse kan erhverve billig Arbejdskraft — faar Luft, og det kan de kun faa gennem en Ekspropriationsbestemmelse. Der er ganske vist enkelte af de vedkommende, der kan købe Jord; men den Jord, som de skal købe, vil altid være uforholdsmæssig dyr, fordi de paagældende Ejere af Jorden rundt om dem vil benytte sig af Lejligheden. Og det er ogsaa kun enkelte, som er i Stand til at købe Jord, Regelen vil være, at de er afskaaret derfra. Vi ønsker derfor, at der maa kunne købes Jord til Tillægslodder til disse Ejendomme.

Maa jeg gøre opmærksom paa, at der i § 5 i dette Lovforslag er indløbet en Trykfejl under de mindre heldige Trykkeriforhold, der har været. Der staar i § 5, at disse Lodder kan stige indtil 6 ha middelgod Jord. Det skal være 7 ha. Det er en Trykfejl, som er blevet overset ved Korrekturlæsningen.

Ogsaa for nye Lodders Vedkommende vil Ekspropriationsbestemmelsen sikkert være nødvendig, hvis man ikke vil fortsætte ad den Vej, man har betraadt hidtil, og give en Overpris for Jorden til dem, der ved Tidernes Gunst er kommet i Besiddelse af Jord paa et tidligere Tidspunkt.

For dette Lovforslags Vedkommende vil det antagelig kun blive de konservative Partier, hos hvem jeg vil finde Modstand. Dog haaber jeg at finde en varm Tilhænger med Hensyn til Tillægslodderne i det ærede Medlem Hr. Ulrich, der gentagne Gange under tidligere Debatter netop har paatalt dette Forhold. Jeg haaber derfor, at han nu vil staa op og støtte mig i Kravet